

SMĚRNICE

Interní protikorupční program

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

Obsah:

1. ÚČEL ... 3
2. CÍLE ... 3
3. DEFINICE POJMŮ A ZKRATEK ... 4
4. VYTVÁŘENÍ A POSILOVÁNÍ PROTIKORUPČNÍ KULTURY ... 5
4.1 Propagace protikorupčního postoje ze strany vedení Nemocnice ... 5
4.2 Etický kodex zaměstnanců ... 5
4.3 Vzdělávání zaměstnanců ... 6
4.4 Vnitřní oznamovací systém pro oznámení podezření na korupční jednání, prošetřovatel ... 6
5. TRANSPARENTNOST ... 7
5.1 Spolupráce Nemocnice s partnery ... 7
5.1.1 Zásady a pravidla spolupráce s partnery ... 8
5.2 Kolektivní akce ... 8
5.3 Výběr dodavatelů ... 9
5.4 Střet zájmů ... 9
5.5 Dary ... 10
5.6 Zveřejňování informací o Nemocnici ... 10
6. ŘÍZENÍ KORUPČNÍCH RIZIK A MONITORING KONTROL ... 10
6.1 Identifikace a hodnocení korupčních rizik ... 11
6.2 Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci ... 13
7. POSTUPY PŘI PODEZŘENÍ NA KORUPCI ... 13
7.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci ... 13
8. POSTUPY PŘI PODEZŘENÍ NA KORUPCI ... 14

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

1. ÚČEL

Interní protikorupční program Fakultní nemocnice Motol a Homolka (dále jen „**Program**“) je zpracován a aktualizován na základě Příkazu ministra zdravotnictví ČR č. 22/2019 ze dne 12.04.2019. Program je vydáván v souladu se strategií posilování dobrého jména Fakultní nemocnice Motol a Homolka (dále též **„Nemocnice**“), firemní kultury, etického chování a jednání v Nemocnici. Tímto programem Nemocnice reaguje na národní legislativní požadavky a mezinárodní standardy protikorupčních programů (strategie OECD, Úmluva OSN proti korupci, norma ČSN ISO 37001 Systémy protikorupčního managementu, standardy Transparency International) a současně chrání své materiální i etické hodnoty. Nemocnice tak dává najevo pacientům, zaměstnancům, partnerům a veřejnosti, že korupční nebo jiné neetické jednání není a nebude tolerováno.

Interní protikorupční program je součástí Criminal Compliance Programu Nemocnice.

Osnova Programu Nemocnice se zaměřuje na pět základních oblastí:

1. **Vytváření a posilování protikorupční kultury**
2. **Transparentnost**
3. **Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol**
4. **Postupy při podezření na korupci**
5. **Vyhodnocování interního protikorupčního programu**

2. CÍLE

Hlavním cílem Programu je zamezit vzniku možného korupčního jednání v podmínkách Nemocnice, zvyšovat pravděpodobnost odhalení korupce a minimalizovat její dopad na Nemocnici.

Zavedení Programu v Nemocnici s sebou nese nejen právní rovinu a jasnou deklaraci vůle dodržovat etické a morální standardy, ale také funkční implementaci a zajištění soustavného a efektivního dodržování nastavených pravidel.

Mezi dílčí cíle Programu patří:

- snižovat motivaci zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení (vytváření a posilování protikorupčního klimatu);
- stanovit jasná a srozumitelná pravidla při jednání Nemocnice, zejména v rámci spolupráce s partnery, při zadávání veřejných zakázek a při zpřístupňování zásadních informací o Nemocnici veřejnosti (transparentnost);
- nastavit účinné kontrolní mechanismy a jejich monitoring, zajistit efektivní odhalování korupčního jednání (řízení korupčních rizik a monitoring kontrol);
- minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit opakování obdobného korupčního scénáře (postupy při podezření na korupci);
- zdokonalovat Program (vyhodnocování interního protikorupčního programu).

Za účelem dosažení cílů Programu se Nemocnice zavazuje jednat vždy v souladu s platnými právními předpisy, mj. také se zákonem č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů. Jedním z prostředků prevence Nemocnice před vznikem trestní odpovědností je vypracování a zejména následování funkčního a transparentního protikorupčního programu, který stanovuje jasná pravidla a opatření pro odstranění či snížení korupčních rizik,

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

minimalizuje pravděpodobnost spáchání trestných činů spojených s korupcí a stanoví jasné odpovědnosti konkrétních zaměstnanců za dodržování příslušných právních předpisů a interních předpisů Nemocnice.

3. DEFINICE POJMŮ A ZKRATEK

Viz též „Slovník zkratek FNMH“

Pojmy	Vysvětlení
Dar	jakékoliv věcné nebo finanční plnění, poskytnuté externí osobou Nemocnici, a to bez očekávání jakéhokoliv protiplnění či protislužby ze strany Nemocnice. Pravidla a podmínky při přijímání a použití finančních a věcných darů v Nemocnici jsou dále upraveny interním předpisem.
Korupce	obecně lze chápat tento pojem jako jakoukoliv snahu konkrétní osoby získat neoprávněnou výhodu (ať již aktivním či pasivním jednáním) výměnou za poskytnutí peněžité odměny, daru či jiné výhody. Tomuto pak koresponduje očekávání odměny, daru či jiné výhody konkrétní osobou za to, že zajistí získání neoprávněné výhody jiné osobě. V českých podmínkách se pro korupci užívá jako synonym také pojem úplatkářství. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů rozlišuje následující trestné činy:
Nepřímé úplatkářství	osoba sama nebo prostřednictvím jiného žádá, dá si slíbit nebo přijme úplatek za to, že bude svým vlivem nebo prostřednictvím jiného působit na výkon pravomoci úřední osoby, nebo za to, že tak již učinila; osoba sama nebo prostřednictvím jiného z předchozího uvedeného důvodu poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek;
Podplácení	osoba sama nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu; osoba sama nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného (aktivní korupce);
Protikorupční strategie	souhrn veškerých postupů, opatření, strategií, zásad a dokumentů, které organizace vydává za účelem zabránit vzniku korupčního jednání v rámci předmětu své činnosti;
Přijetí úplatku	osoba sama nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu pro sebe nebo jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek; osoba sama nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného pro sebe nebo jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek; osoba za předchozích okolností úplatek žádá (pasivní korupce).

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

4. VYTVÁŘENÍ A POSILOVÁNÍ PROTIKORUPČNÍ KULTURY

Interní kulturu Nemocnice tvoří myšlenky a zásady, které Nemocnice má a které ovlivňují její činnost a jednání jejích zaměstnanců. Interní kultura vytváří prostředí, do nějž má být zakomponována protikorupční strategie a Program. Aby toto prostředí umožnilo jejich efektivní implementaci, musí být založeno na vědomém dodržování etických pravidel na všech úrovních Nemocnice. Jedním ze základních pilířů Programu je prostředí, v němž je odmítáno korupční jednání a je zdůrazňována ochrana majetku státu. Hlavními nástroji pro vytvoření takového prostředí jsou propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky, propagace etických zásad, osvěta a posilování morální integrity zaměstnanců formou jejich vzdělávání a propagace důvěryhodného mechanismu pro oznámení podezření na korupční jednání.

4.1 Propagace protikorupčního postoje ze strany vedení Nemocnice

Protikorupčním postojem se vedle vlastní bezúhonnosti rozumí zejména dodržování příslušných právních a interních předpisů, zdůrazňování důležitosti existence a dodržování etických zásad při výkonu práce, propagace jednání odmítajícího korupci, zdůrazňování významu ochrany majetku státu a minimalizace škod.

Propagace protikorupčního postoje Nemocnice je zajišťována mimo jiné prostřednictvím webové stránky www.fnmh.cz. Na této webové stránce jsou zaměstnancům i veřejnosti k dispozici protikorupční materiály, včetně tohoto Programu, a další relevantní informace související s problematikou protikorupční politiky Nemocnice.

Vedeni Nemocnice schválením Programu:

- dává jednoznačně najevo, že Nemocnice je odhodlána předcházet korupci a uplatňovat vůči ní princip nulové tolerance;
- zavazuje se vždy jednat poctivě, spravedlivě a otevřeně;
- prosazuje napříč Nemocnicí kulturu, v níž korupce není v žádném případě akceptovatelná;
- odpovídá za efektivní implementaci protikorupčního programu.

4.2 Etický kodex zaměstnanců

Etický kodex zaměstnanců (dále jen „Etický kodex“) vymezuje a podporuje žádoucí standardy chování a jednání zaměstnanců Nemocnice ve vztahu k dotčeným osobám (zejména k pacientům, klientům, veřejnosti, partnerům, státním orgánům a ostatním zaměstnancům Nemocnice). Etický kodex je souhrnem základních hodnot a principů etického chování a vytváří základ pro důvěru veřejnosti

ve funkční a efektivní zdravotní systém.

Porušení jednotlivých ustanovení Etického kodexu je posuzováno jako porušení pracovních povinností ve smyslu platných pracovněprávních předpisů.

Aktuální Etický kodex je zveřejněn na intranetu Nemocnice a na webových stránkách Nemocnice.

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

4.3 Vzdělávání zaměstnanců

Zásadní součástí vyspělé protikorupční kultury je silné povědomí zaměstnanců o Programu, jejich schopnost rozpoznat korupční rizika a adekvátně na ně reagovat. Za tímto účelem je nezbytné průběžně a opakovaně pořádat školení zaměstnanců, individualizovaná pro konkrétní zaměstnance dle jejich pracovního zařazení a pravděpodobných korupčních rizik s tímto zařazením spojených. Cílem školení je vysvětlit zaměstnancům důvody existence protikorupčních pravidel, jejich konkrétní podobu, způsoby a postupy, jakými lze tato pravidla dodržovat, a vyhnout se tak případné sankci. Za účelem dosažení nejvyšší efektivity Programu je nutné školení zaměstnanců vést různými způsoby, zejména osobními školeními, formou e-learningu a prostřednictvím pravidelně aktualizovaných dokumentů.

Součástí školení je rovněž i motivování zaměstnanců k dodržování pravidel Programu a hodnot Nemocnice, zejména prostřednictvím konzistentního vymáhání jejich dodržování přiměřenými postihy. Provádění veškerých školení a edukačních aktivit musí být náležitě zdokumentováno.

Cílem školení je zajištění, aby zaměstnanci Nemocnice:

- věděli, co je korupce a byli schopni ji rozpoznat;
- znali korupční rizika a věděli, jak jednat v situacích, kde jsou taková rizika přítomna;
- znali příslušné právní předpisy;
- věděli, jak se zachovat, když je po nich vyžadován úplatek/je jim úplatek nabízen;
- věděli, jak se zachovat, když jsou svědky korupčního jednání;
- byli s Programem ztotožněni a byli ochotni se dále vzdělávat;
- rozuměli, jak jednat při uzavírání smluv;
- přispívali k dalšímu zlepšování Programu;
- znali potenciální následky pro Nemocnici, pokud nebude jednat v souladu s Programem;
- věděli, kde získat další informace, kde a jak nahlásit svá podezření;
- věděli, že Nemocnice podpoří zaměstnance, kteří odmítnou přijmout/dát úplatek;
- věděli, že Nemocnice podpoří zaměstnance, kteří učiní oznámení o podezření na korupční jednání;
- věděli, že Nemocnice poskytne anonymitu a ochranu oznamovateli v případě oznámení podezření na korupční jednání.

4.4 Vnitřní oznamovací systém pro oznámení podezření na korupční jednání, prošetřovatel

K efektivnímu boji proti korupci přispívá vytvoření efektivního systému pro interní oznamování zaměstnanců o porušení nebo hrozícím porušení protikorupčních pravidel (tzv. „**whistleblowing**“). Podstatou tohoto preventivního systému je zájem Nemocnice na rychlém odhalení porušení protikorupčních pravidel, a tedy možnost okamžitě přijmout náležitá opatření.

Nemocnice považuje za zásadní zajistit oznamovatelům anonymitu. Nemocnice se zavazuje pravidelně informovat zaměstnance o systému oznamování, pozitivních zkušenostech a výsledcích. Oznamovatelé nebudou za poskytnutí informací v dobré víře jakkoliv postihováni.

V souvislosti s vytvořením systému oznámení byla vytvořena funkce prošetřovatele. Prošetřovatel je zaměstnanec Nemocnice pověřený vedením Nemocnice k přijímání oznámení o podezření na protiprávní jednání v Nemocnici, včetně podezření na protikorupční jednání, a k jejich

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

prošetřování. V rámci prošetřování spolupracuje s vedením Nemocnice a dalšími odpovědnými osobami, vždy však dbá na zaručení anonymity oznamovatele. Pro zvýšení efektivity systému je prošetřovatel povinen vyřizovat podněty v přiměřené lhůtě a o jejich vyřízení informovat oznamovatele a vedení Nemocnice. Jednotlivá oznámení a způsob jejich vyřízení prošetřovatel vhodnými způsobem zdokumentuje.

K podání oznámení může zaměstnanec využít několika možností, a to:

- schránku pro příjem listinných oznámení;
- doručovací adresu Nemocnice V Úvalu 84/1, 150 00 Praha 5 (obálka musí být označena slovy „Výhradně k rukám prošetřovatele“);
- e-mailovou adresu: oznameni@fnmh.cz;
- telefonní číslo: 224 437 000;
- osobní jednání s prošetřovatelem.

Každý zaměstnanec se rovněž může obrátit na svého nebo jiného vedoucího zaměstnance.

V oznámení je důležité uvést zejména tyto informace:

- identifikace osob podezřelých z korupčního jednání, případně osob profitujících z korupčního jednání;
- podrobný popis korupčního jednání;
- konkrétní důkazy o korupčním jednání nebo jiné podpůrné poznatky.

Oznámení může být učiněno anonymně.

5. TRANSPARENTNOST

Transparentnost posiluje veřejnou kontrolu nad hospodařením Nemocnice a zároveň zvyšuje pravděpodobnost odhalení korupce, čímž odrazuje od korupčního jednání.

Transparentnost jednání Nemocnice je zajištěna zejména jasně stanovenými pravidly pro spolupráci Nemocnice s partnery, pro výběr dodavatelů a zveřejňováním informací o veřejných prostředcích, systému rozhodování a ostatních relevantních informací na webové stránce www.fnmh.cz.

5.1 Spolupráce Nemocnice s partnery

Spolupráce Nemocnice s partnery (dodavateli, distributory, poradci, poskytovateli služeb ad.) obecně představuje jedno z nejvyšších rizik vzniku korupce. Za účelem zajištění transparentnosti a prevence vzniku korupčního jednání zavádí Nemocnice následující opatření:

- Nemocnice vytvořila jasná pravidla pro transparentní spolupráci s partnery, která budou snižovat pravděpodobnost vzniku korupčních rizik, systém pro včasné odhalení těchto rizik a pravidla pro řešení problémů spojených s korupčním jednáním.
- Nemocnice vede a pravidelně aktualizuje seznam partnerů, kteří mohou v rámci spolupráce s Nemocnicí představovat nejvyšší riziko vzniku korupce, toto riziko identifikuje.
- Nemocnice aktualizuje vzorovou smluvní dokumentaci o tzv. protikorupční doložky obsahující závazek smluvních stran jednat v souladu s protikorupčními předpisy. Na základě obsahu protikorupčních doložek upravuje Nemocnice také své všeobecné obchodní podmínky a další související dokumenty.

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

- V případě porušování protikorupčních předpisů ze strany partnerů se Nemocnice zavazuje podniknout v souladu s pravidly pro transparentní spolupráci adekvátní kroky, případně spolupráci ukončit.
- Nemocnice nadále zvyšuje informovanost všech svých zaměstnanců o protikorupčních předpisech a vyžaduje po nich jejich dodržování. Nemocnice se zavazuje také poskytovat svým partnerům součinnost při tvorbě jejich vlastní protikorupční strategie.
- Nemocnice vede o spolupráci s partnery v oblasti protikorupčního jednání jasnou a transparentní dokumentaci.

5.1.1 Zásady a pravidla spolupráce s partnery

Nemocnice má zájem, aby při spolupráci s partnery (dodavateli, distributory, poradci, poskytovateli služeb ad.) nedošlo k žádnému korupčnímu jednání. Dojde-li kdykoliv během spolupráce k riziku korupčního jednání, Nemocnice podnikne v souladu se svými interními předpisy příslušné kroky k zabránění vzniku korupce, případně spolupráci ukončí.

Zásady spolupráce Nemocnice s partnery

Při spolupráci Nemocnice se svými partnery se všechny strany spolupráce řídí následujícími zásadami:

- Nulová tolerance korupčního jednání.
- Etické jednání v souladu s právními předpisy.
- Zákaz diskriminace.
- Transparentní jednání.
- Princip péče řádného hospodaření.

Pravidla efektivního protikorupčního jednání

Nemocnice má v rámci svého protikorupčního postoje zájem, aby všichni partneři, se kterými spolupracuje, měli nastavena efektivní protikorupční opatření a dodržovali minimálně následující pravidla:

1. Partner dodržuje výše uvedené zásady spolupráce.
2. Partner jedná vždy v souladu s dobrými mravy a obecně uznávanými etickými zásadami.
3. Jednání partnera uvnitř společnosti i navenek je v souladu se zásadou transparentnosti.
4. Partner jedná tak, aby minimalizoval riziko vzniku trestných činů a přestupků.
5. Partner propaguje svůj protikorupční postoj uvnitř společnosti i navenek.
6. Partner motivuje k protikorupčnímu jednání také své zaměstnance.

5.2 Kolektivní akce

Nemocnice si je vědoma, že závazek dodržovat protikorupční předpisy nelze splnit bez spolupráce s externími subjekty, s nimiž se běžně dostává do kontaktu, které ovlivňuje svou činností nebo jejichž činností je ovlivněna. Nemocnice se tudíž zavazuje spolupracovat s těmito subjekty za účelem snížení korupčních rizik v prostředí, v němž Nemocnice s externími subjekty působí, a to prostřednictvím:

- konzultací při tvorbě protikorupční strategie;
- řešení konkrétních problémů v oblasti boje s korupcí;
- vzájemné inspirace a sdílení nových postupů;
- společných vzájemných hodnocení činnosti;
- průběžných konzultací se subjekty zabývajícími se bojem proti korupci, s akademickou sférou a příslušnými státními orgány, zejména Ministerstvem zdravotnictví.

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

Za účelem efektivní kolektivní akce má Nemocnice v úmyslu uzavřít s významnými subjekty dohody (tzv. integrity pacts), které vymezí rozsah a cíle spolupráce.

Nemocnice si je dále vědoma své společenské odpovědnosti, zejména v oblasti zdravotnictví, a zavazuje se zvyšovat povědomí veřejnosti o protikorupčních předpisech, a to zejména informováním o Programu navenek, poskytováním konzultací partnerům a sdílením nových postupů.

5.3 Výběr dodavatelů

Nemocnice při výběru dodavatelů postupuje v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání o veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o veřejných zakázkách**“), a dbá na dodržování následujících zásad:

- zásada transparentnosti;
- zásada přiměřenosti;
- zásada rovného zacházení;
- zásada zákazu diskriminace;
- zásada péče řádného hospodaření.

Všichni zaměstnanci Nemocnice, kteří se podílejí na procesu zadávání veřejných zakázek, jsou pravidelně školeni o všech povinnostech vyplývajících ze zákona o veřejných zakázkách a jsou povinni je důsledně dodržovat.

Mezi nejčastější jednání zaměstnanců v oblasti veřejných zakázek ovlivněných korupcí patří:

- snaha ovlivnit proces výběru dodavatele, aby byl vybrán ten, který poskytl úplatek;
- snaha falšovat příslušnou dokumentaci za účelem zastření skutečnosti, že smlouvy byly uzavřeny na základě korupčního jednání;
- snaha vytvořit podmínky, aby dodavatelé mohli navýšit své marže a získat další platby;
- snaha o omezení hospodářské soutěže a pokračování spolupráce s dodavatelem, který se dopouští korupčního jednání.

5.4 Střet zájmů

Nemocnice si je vědoma, že střet zájmů je obtížně detekovatelný. Střet zájmů nastává, když se různé zájmy zaměstnance (práce, rodina, osoby blízké, přátelé, jiné zájmy) dostanou do konfliktu nebo hrozí riziko jejich konfliktu. Střet zájmů nemusí nutně znamenat protiprávní jednání zaměstnance či Nemocnice, ale může být indikátorem, předzvěstí nebo výsledkem korupce.

Nemocnice vyžaduje po zaměstnancích:

- aby v rámci jejich jednání nedocházelo ke střetu jejich soukromého zájmu s jejich postavením jako zaměstnance (soukromý zájem zahrnuje jakoukoli výhodu pro ně, jejich rodinu, osoby blízké a právnické nebo fyzické osoby, se kterými měli nebo mají obchodní vztahy);
- aby Nemocnici o střetu zájmů (hrozícím střetu zájmů) bez zbytečného odkladu informovali;
- aby se neúčastnili žádné činnosti, která se neslučuje s řádným výkonem jejich pracovních povinností nebo tento výkon omezuje.

V rámci omezení střetu zájmů zaměstnance Nemocnice:

- nepřiděluje zaměstnancům práci v oblastech, kde hrozí střet zájmů;
- poskytuje zaměstnancům možnost konzultovat problematiku střetu zájmů.

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

Častými příklady, kdy dochází ke střetu zájmů, jsou následující situace:

- zaměstnanec jedná s obchodní společností, kde je společníkem on nebo člen jeho rodiny;
- zaměstnanec před odchodem k jinému zaměstnavateli jedná ve prospěch nového zaměstnavatele;
- zaměstnanec je členem hodnotící komise veřejné zakázky a zároveň má pracovní vztah u účastníka veřejné zakázky.

5.5 Dary

Dary mohou být snadno zneužity jako nástroje korupčního jednání, neboť jsou způsobilé ovlivnit rozhodnutí třetích stran, lze je využít jako nástroj k získání neoprávněných výhod (např. nadstandardní zdravotní péče) a slouží jako snadná možnost k převedení finančního plnění.

Mezi rizikové formy darů v oblasti zdravotnictví lze zařadit zejména:

- sponzoring odborníků – tato forma obvyklé spočívá v pozvání odborníků (např. lékařů) na mezinárodní konference nebo uhrazení veškerých nákladů s touto konferencí související (jízdní výdaje, výdaje za ubytování, stravovací výdaje apod.), kdy sponzor následně profituje z toho, že odborník propaguje jeho zboží (např. léky či zdravotnické prostředky) či služby;
- poskytování vybavení či prostor sponzorem – za účelem získání určité výhody sponzor poskytne vybavení (např. zdravotnického přístroje) či prostor.

Za účelem dosažení transparentního nakládání s dary považuje Nemocnice za zásadní:

- stanovit pro zaměstnance jasná pravidla pro přijímání a použití darů;
- provádět kontrolu nákladů vynaložených sponzorem na účast odborníka na konferenci;
- ověřovat program konference, které se má odborník účastnit;
- aktualizovat vzorové darovací smlouvy o protikorupční doložky;
- požadovat potvrzení o účasti odborníka na konferenci.

5.6 Zveřejňování informací o Nemocnici

V rámci transparentního zpřístupňování informací o Nemocnici jsou na webových stránkách Nemocnice zveřejňovány následující údaje:

- Veřejné zakázky;
- Nabídka a prodej nepotřebného majetku;
- Seznam poradců a poradních orgánů;
- Protikorupční informace a dokumenty.

6. ŘÍZENÍ KORUPČNÍCH RIZIK A MONITORING KONTROL

Aktivní řízení korupčních rizik napomáhá identifikovat oblasti se zvýšeným korupčním potenciálem a prověřovat a posilovat existenci a funkčnost kontrolních a řídicích mechanismů v těchto oblastech. Jedná se o ty oblasti každodenní činnosti Nemocnice, kde při nedostatečně kvalitně nastaveném kontrolním a řídicím systému může docházet ke korupčnímu jednání. Vzhledem k tomu, že každá činnost Nemocnice s sebou nese různý charakter a míru rizika, je nezbytné správně nastavit kontrolní a řídicí mechanismy, které umožní identifikaci korupčních rizik a cíleně zabrání vzniku korupce, včetně jejích dopadů.

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

6.1 Identifikace a hodnocení korupčních rizik

Pouze na základě precizně identifikovaných korupčních rizik je možné vystavět funkční a potřebám Nemocnice adaptovanou protikorupční strategii. Nemocnice si je vědoma, že efektivní protikorupční strategie a její jednotlivé mechanismy nemohou fungovat bez hlubokého porozumění charakteru činnosti Nemocnice, její vnitřní organizace, rizikových pozic zaměstnanců, interní kultuře a vztahu mezi zdravotnickými pracovníky a pacienty. Z tohoto důvodu Nemocnice věnuje procesu identifikace a hodnocení korupčních rizik náležitou péči a zapojí do něho co nejširší okruh zaměstnanců.

Správně provedená identifikace a hodnocení korupčních rizik významně napomáhá následnému rozhodování, jakým způsobem budou tato korupční rizika snížena. Cílem procesu identifikace a hodnocení korupčních rizik je vytvoření realistického a komplexního přehledu klíčových oblastí činnosti, v nichž hrozí nejvyšší riziko vzniku korupce, efektivní zacílení strategií na reálná rizika, vytvoření podkladů pro následný monitoring a zlepšování strategií, zvýšení povědomí o rizicích napříč Nemocnicí a informovaný postup při tvorbě zásadních etických rozhodnutí v Nemocnici.

Nemocnice se zavazuje pravidelně provádět následující:

1. identifikaci korupčních rizik;
2. hodnocení významu a závažnosti korupčních rizik;
3. nastavení kontrolních a prevenčních mechanismů, které reagují na předchozí identifikaci a výsledky hodnocení korupčních rizik.

Při identifikaci korupčních rizik se Nemocnice zaměří na specifika různých oblastí své činnosti (např. ambulantní část Nemocnice, lůžková část Nemocnice, oddělení vědy a výzkumu, provádění klinických studií, lékárna, nákup a veřejné zakázky, provozní část) a při tom spolupracuje se zaměstnanci příslušných oddělení. Předem vytvoří jasný a transparentní postup, který umožňuje kontinuální revize provedených zjištění. Ke každému korupčnímu riziku přiřadí Nemocnice slovní popis rizika.

Při identifikaci korupčních rizik vychází Nemocnice ze seznamu nejčastějších korupčních jednání ve zdravotnictví:

1. **Regulace ve zdravotnictví**
   - Neoprávněná schválení produktů
   - Nesprávně provedené inspekce produktů
   - Neoprávněně udělené certifikace ohledně správných výrobních postupů
   - Nevhodný výběr produktů (např. přípravky, na které budou poskytnuty příspěvky/které budou propláceny ze zdravotního pojištění ad.)
   - Neoprávněně udělené akreditace zdravotnických pracovníků
   - Neoprávněně udělené akreditace zdravotnickým zařízením
   - Neoprávněně udělené akreditace lékařským fakultám
2. **Výzkum a vývoj**
   - Zneužití systému financování výzkumu (podvody při žádostech o grant)
   - Nesprávný postup při plánování studie/nesprávná zjištění studií
   - Nezákonné jednání při provádění studie
   - Nesprávný postup při zveřejňování výsledků studií (nezveřejnění negativních výsledků apod.)

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

3. **Marketing**
   - Nezákonné pobídky zdravotnickým pracovníkům (např. dary za předepisování určitého přípravku nebo jeho propagaci)
   - Nezákonné pobídky zdravotnickým zařízením a osobám pracujícím ve zdravotnictví
   - Nezákonné pobídky pacientským organizacím a profesním sdružením
   - Narušení financování dalšího vzdělávání (silné společnosti ovlivňují obsah dalšího vzdělávání zdravotníků za účelem podpory svých produktů)
   - Zkreslování studií, jež jsou prováděny po uvedení výrobku na trh (ohledně bezpečnosti výrobku ad.)
   - Nesprávné nebo klamavé popisy produktů
   - „Obchodování s nemocemi“ (dodavatelé přesvědčí zdravé pacienty, že jsou nemocní, nebo přesvědčí lehce nemocné pacienty o tom, že jejich onemocnění je vážné, a že potřebují jejich výrobky)
4. **Veřejné zakázky**
   - Nepotřebné nebo neefektivní nákupy (příslušní zaměstnanci úmyslně stanoví požadavky tak, aby nakoupili preferované výrobky konkrétních dodavatelů)
   - Ovlivňování smluvních požadavků (nastavení procesu podávání nabídek tak, že bude výhodný pouze pro preferovaného soutěžícího)
   - Zvýhodňování konkrétního soutěžícího (určení vítěze ze dvou podobně vhodných soutěžících pouze na základě osobních preferencí)
   - Tajná dohoda mezi soutěžícími (ovlivňující transparentní soutěžní proces)
   - Nesplnění smluvních podmínek (dodavatelé neposkytnou služby nebo produkty požadované ve smlouvě nebo je poskytnou v nižší než smluvené kvalitě)
5. **Distribuce a skladování výrobků**
   - Krádeže výrobků (léčiv, zdravotnických prostředků a zásob v průběhu distribuce nebo skladování poskytovateli zdravotních služeb a dalšími osobami)
   - „Infiltrace“ falsifikovaných a nestandardních výrobků (např. nekvalitních léčiv a zdravotnických prostředků)
   - Prodej znovu zabalených nesterilních a exspirovaných výrobků
6. **Finanční řízení a řízení lidských zdrojů**
   - Nevhodný výběr zaměstnanců, nespravedlivé povýšení a výběr osob na školení (pracovní příležitosti jsou poskytovány na základě osobních preferencí a pobídek)
   - Absentismus (poskytovatelé zdravotních služeb úmyslně nechodí do práce a neplní své povinnosti, přesto si nárokují odměnu)
   - Neoprávněné žádosti o úhradu (poskytovatelé zdravotních služeb si nechávají uhradit služby, které nebyly potřeba, nebo nebyly vůbec poskytnuty)
   - Zpronevěra a zneužití národních fondů určených pro poskytování zdravotních služeb
   - Zpronevěra a zneužití dárcovských fondů určených pro poskytování zdravotních služeb
7. **Poskytování zdravotních služeb**
   - Neformální platby od pacientů (neoficiální platby za poskytnuté zdravotní služby)
   - Nepotřebná doporučení a procedury (zdravotníci doporučují pacientům služby a léčbu, jež nejsou pro pacienty nezbytné, aby za ně získali výhody od poskytovatelů těchto služeb)
   - Soukromé užití veřejných prostředků, vybavení nebo času (poskytovatelé zdravotních služeb si přebírají pacienty do soukromé péče, ale využívají k tomu vybavení, prostředky a čas hrazený z veřejných peněz)
   - Účtování vyšších cen za poskytnuté služby nebo poskytování méně kvalitních služeb

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

- Manipulace s výslednými údaji (zdravotnická zařízení nebo poskytovatelé zdravotních služeb manipulují s údaji ohledně standardu péče pacientů)

Pro získání potřebných a relevantních informací využívá Nemocnice zejména:

- informace z otevřených zdrojů;
- informace o dřívějších zkušenostech s korupčním jednáním;
- informace od partnerů v rámci kolektivních akcí;
- výsledky interních a externích auditů v Nemocnici;
- zkušenosti svých zaměstnanců;
- zkušenosti jiných poskytovatelů zdravotních služeb;
- externí studie korupce ve zdravotnictví;
- průzkumy provedené mezi veřejností.

V rámci tvorby postupu identifikace korupčních rizik Nemocnice zohledňuje nejčastější problémy spojené s identifikací, jimiž mohou být zejména:

- strach nebo neochota informovat o korupčním jednání;
- považování otázek týkajících se korupce za osobní útok;
- příliš velké sebevědomí respondentů a hodnotitelů vzhledem k dřívější efektivitě Programu;
- nekritické přijímání již dlouho zavedených praktik.

Hodnocení závažnosti identifikovaných rizik provádí Nemocnice v souladu s vlastní metodikou řízení korupčních rizik a monitoringu kontrol, dalšími interními předpisy Nemocnice, metodikou zřizovatele a příslušnými právními předpisy. Zaměřuje se při tom na pravděpodobnost vzniku konkrétního rizika a pravděpodobnost jeho případného škodlivého dopadu. Výsledkem hodnocení je komplexní a aktuální mapa korupčních rizik seřazených dle jejich závažnosti.

Na základě identifikace a hodnocení rizik zvolí Nemocnice vhodné kontrolní a prevenční mechanismy, které zamezí jejich vzniku a následkům.

6.2 Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci

V souvislosti se zavedením příslušných kontrolních a prevenčních mechanismů Nemocnice zajistí, že budou tyto mechanismy pravidelně monitorovány, zlepšovány a přizpůsobovány měnícím se podmínkám legislativního prostředí, charakteru činnosti Nemocnice a jejímu dalšímu rozvoji. Průběžný monitoring přispívá také k identifikaci nových korupčních rizik, umožňuje na ně včas reagovat a účinně tak zabránit hrozícím postihům, ztrátám a reputačním rizikům.

7. POSTUPY PŘI PODEZŘENÍ NA KORUPCI

Bezodkladná reakce na podezření na korupční jednání zvyšuje pravděpodobnost jeho úspěšného prověření a uplatnění řádných postupů k jeho eliminaci. Rychlost a důkladnost postupu je zásadní pro zamezení případných škod na majetku státu. Důkladná analýza příčin vzniku korupčního jednání je pak zásadní pro aktualizaci analýzy korupčních rizik a posílení kontrolních a prevenčních mechanismů, které sníží korupční riziko opakovaného výskytu korupce.

7.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci

Jakmile se Nemocnice dozví o korupčním jednání nebo má silné podezření, že k němu dochází, zahajuje interní prošetřování. Interní prošetřování bývá iniciované na základě přijatého podnětu nebo informací zjištěných například při pravidelném monitoringu nebo kontrole. Důkladné interní prošetřování může

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.

poskytnout základní oporu pro přiměřená personální opatření, omezení škod, posílení vnitřního kontrolního systému a Programu a pomáhá vylepšit obraz Nemocnice směrem k zaměstnancům či veřejnosti.

Základní postupy:

- Zpracování plánu prošetřování
  - vytyčení cílů, rozsahu a postupu šetření;
  - identifikace všech přímo i nepřímo zapojených osob.
- Zahájení bezodkladného šetření
  - zahájení šetření informovat vedení Nemocnice;
  - možnost zřízení vyšetřovací komise.
- Zajištění dokumentace o prošetřování
  - srozumitelné shrnutí průběhu šetření;
  - popis skutkové podstaty;
  - právní posouzení;
  - shrnutí důsledků posuzovaného jednání pro Nemocnici.
- Nápravná opatření
  - analýza příčiny vzniku korupčního jednání;
  - posílení kontrolních a řídicích mechanismů, revize postupů, nastavení odpovědnosti;
  - vyvození důsledků vůči pachateli korupčního jednání;
  - uplatnění vzniklých nároků;
  - splnění oznamovací povinnosti vůči orgánům veřejné moci.

8. POSTUPY PŘI PODEZŘENÍ NA KORUPCI

Nemocnice si je vědoma, že pro zajištění efektivity a aktuálnosti Programu musí být tento podroben konstantní revizi a pravidelnému vyhodnocování. Aby posuzované skutečnosti odpovídaly realitě a bylo z nich možné vyvodit žádoucí opatření, je nezbytné získávat informace na úrovni všech oddělení. Nemocnice provádí hodnocení Programu každý sudý kalendářní rok.

Finální zprávu o vyhodnocení Programu (dále jen „**Zpráva**“) zpracovává oddělení interního auditu ve spolupráci s protikorupční komisí.

Zprávu předkládá vedoucí oddělení interního auditu řediteli Nemocnice ke schválení.

Tento dokument je vlastnictvím Fakultní nemocnice Motol a Homolka a je určen výhradně a pouze pro vnitřní účely.
Tištěná podoba nepodléhá změnám. Platné vydání pouze na intranetu.